

Authentieke
getuigenissen uit
Romeins Egypte

Authentieke
getuigenissen uit
Romeins Egypte

X Oudeis

ISBN: 9789465202914

Omslagontwerp X Oudeis

© 2025 P en B Cornelissen, Hamont-Achel, Belgium

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of, openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, distributed, or transmitted in any form or by any means, including photocopying, recording, or other electronic or mechanical methods, without the prior written permission of the publisher.

Eerste druk

Inhoudsopgave

Woord vooraf	6
Een huwelijksbelofte, Chla. 5 295	10
Een geboorteakte, P. Mich. 7 436	16
Rekrutering, P. Oxy. 7 1022	21
Een officiële brief, P. Ryl. 4 609	27
Een brief, C.ep.lat.141	39
Verkoopsovereenkomst, ChLA 25 782	48
Een testament, P.Diog. 10	54
Een brief, C.ep.lat.73	67

Woord vooraf

De papyri die zijn gevonden in Caesarrea, Oxyrhynchus, Pselkis, Hermopolis, Ptolemais Euergetes, Alexandrië en Wâdi Fawâkhir behoren tot de meest waardevolle archeologische vondsten uit de oudheid. Deze documenten werpen licht op het sociale, economische, religieuze en literaire leven in het oude Egypte en de Hellenistische wereld. Hieronder volgt een uitvoerige bespreking van deze papyri en hun historische betekenis.

Caesarea- papyri

Caesarea, gelegen in het huidige Israël, was een belangrijke havenstad in het oostelijke deel van het Romeinse Rijk. De papyri die in Caesarea zijn gevonden, bieden waardevolle inzichten in het administratieve, juridische en economische leven van de regio tijdens de Romeinse en Byzantijnse periode. Deze documenten, vaak geschreven in Grieks, Latijn, Hebreeuws en Aramees, weerspiegelen de multiculturele samenleving van de stad. Ze omvatten administratieve stukken zoals belastingaanslagen en eigendomsakten, juridische documenten zoals rechtsuitspraken en handelsdocumenten die handelsovereenkomsten en financiële transacties beschrijven. Daarnaast zijn er religieuze teksten gevonden, waaronder bijbelfragmenten en gebeden. De vondsten laten zien hoe Romeins bestuur en lokale tradities samenkwamen in het dagelijks leven en bieden een gedetailleerd beeld van de sociale en politieke dynamiek, inclusief de spanningen tussen de Romeinen en de Joodse gemeenschap in de regio.

Oxyrhynchus-papyri

De Oxyrhynchus-papyri zijn afkomstig uit de stad Oxyrhynchus, gelegen in Midden-Egypte. Ze werden voor het eerst ontdekt aan het einde van de 19e eeuw door de Britse archeologen Bernard Grenfell

en Arthur Hunt. In deze stad werden duizenden papyrusfragmenten uit vuilstortplaatsen opgegraven. De collectie bevat een mix van administratieve documenten, religieuze teksten en literaire werken. Een belangrijk deel van deze teksten zijn vroegchristelijke geschriften, waaronder fragmenten van het Nieuwe Testament en apocriefe evangeliën. Daarnaast zijn er ook Griekse tragedies en filosofische werken gevonden, die ons inzicht geven in het culturele leven van de Grieks-Romeinse tijd.

Pselkis-papyri

De papyri uit Pselkis, een stad in Nubia, zijn minder uitgebreid maar niet minder belangrijk. Pselkis stond onder sterke invloed van zowel Egyptische als Nubische cultuur. De papyri hier bevatten juridische en administratieve documenten die de interactie tussen beide culturen weerspiegelen. Ook religieuze teksten die verbonden zijn aan de cultus van de godin Isis zijn ontdekt. Deze papyri bieden inzicht in de rol van religie in het dagelijks leven en de juridische systemen van deze regio.

Hermopolis-papyri

Hermopolis, ook wel Hermopolis Magna genoemd, was een belangrijke stad in het oude Egypte, gelegen in de regio Middle Egypt. De stad bevond zich aan de westelijke oever van de Nijl, tussen de moderne steden Minya en Beni Suef, zo'n 160 kilometer ten zuiden van Cairo.

Hermopolis, genoemd naar de Griekse god Hermes, gelijkgesteld aan de Egyptische god Thoth, was een belangrijk religieus centrum. De papyri uit Hermopolis bevatten vooral religieuze en filosofische teksten, inclusief hymnes aan Thoth, die bekend stond als de god van wijsheid en schrift. Daarnaast zijn er talrijke magische teksten en astrologische geschriften gevonden. Deze documenten laten zien hoe sterk de esoterische tradities waren verweven met het religieuze leven. Ook zijn er administratieve teksten die een beeld geven van

de economische organisatie in Hermopolis.

Ptolemais Euergetes-papyri

Ptolemais Euergetes, ook wel Ptolemais Hermiou genoemd, was een oude stad in Egypte, gelegen in de regio Oost-Egypte, in de buurt van de Nijl. Het lag aan de oostelijke oever van de rivier, in de buurt van de moderne stad Aswan, in de Nubische woestijn.

Ptolemais Euergetes, gesticht tijdens de Ptolemaeïsche dynastie, was een stad die bloeide onder Grieks-Egyptische invloed. De papyri uit deze stad bevatten juridische documenten, waaronder eigendomsakten en testamenten. Ook zijn er veel belastingschriften en brieven ontdekt die getuigen van de bureaucratische organisatie in de stad. Wat opvalt in deze papyri is de verweving van Egyptische en Griekse juridische tradities. Daarnaast zijn er literaire teksten aangetroffen, waaronder fragmenten van Homerus, die de invloed van de Griekse cultuur op deze stad bevestigen.

Alexandrijnse papyri

Alexandrië was een van de belangrijkste steden in het oude Egypte en ligt aan de Middellandse Zee aan de noordwestelijke kust van het moderne Egypte, ongeveer 225 kilometer ten noordwesten van Cairo.

De papyri uit Alexandrië behoren tot de meest prestigieuze vondsten. Alexandrië, met zijn beroemde bibliotheek en museion, was het intellectuele centrum van de oudheid. Hoewel de bibliotheek zelf verloren is gegaan, bieden de overgebleven papyri een blik op de enorme rijkdom aan kennis die hier werd gecultiveerd. Onder de vondsten bevinden zich filosofische verhandelingen van Aristoteles en Plato, wetenschappelijke teksten over astronomie en geneeskunde en poëtische werken van beroemde dichters zoals Callimachus. Alexandrië speelde ook een cruciale rol in de verspreiding van religieuze en esoterische teksten, waaronder vroege christelijke geschriften en gnostische traktaten.